

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA, KAZINCZY-UTCA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre K. S. —
Fél évre " 2.50
Negyed évre " 1.25
Egyes példány 10 filléért kapható:
SCHULCZ IGNA CZ LAPTULAJDONOSNÁL.

Nyilttéri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint.
MEGJELNIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

A polgár, mint nemzeti erő.

A jövő társadalom mikénti megalakulásánál nem a történelem tanúságai még kevésbé a divatos és felkapott vezérszólamok lesznek az erjesztő kovász, hanem a nemzeti őserő, mely kibuggyanva mesterségesen betömött forrásából, eruptív módon tör elő és áradatával ragad egész társadalmi osztályokat, forgatagába sodor intézményeket s leülepedvén, új talajt teremt meg, a mely talajból a létezetés feltételei, a megalapozott jövő alakulata a tovább fejlődés holt bizonyosságával elvárható.

A kiválasztás és felhasználás gyakorlati megismerésétől függ ennek a kérdésnek a megoldása. A kiválasztástól egyrészt, mely bizonyos történelmi visszatekintés után a társadalmi osztályok szerepét, jelentőségét és erejét értékelni tudja majd és a felhasználástól másrészt, mely a már meglevő avagy alakuló félben lévő társadalmi osztályok virtuális és intellektuális erejét felismervén, ezekben az osztályokban vagy egyes osztályban látja biztosítottnak a nemzet fennállását, előre haladását.

A közel jövő harca ez. És a harcot nem nyugalom és béke és ezekkel karöltve járó tétlenség, magába való elmélyedés előzi meg, hanem készülődés, felfegyverkezés és forrongás melynek tünetei olyanok, mint a nyugodt vizek körbe hajtott kődarab hatása: ott, ahol beleesik, felkavarja a vizet,

de már közel a helyhez gyűrűt képez a hullámfodor, mely kiterjedő mozgásában a vizek köré egész felületét érinti s mind nagyobb és nagyobb gyűrűt alkot. Ez a hullámfodor annál nagyobb minél nagyobb erővel esik a kődarab a vízbe és minél mozdulatlanabb maga a vizek köré.

És vajjon akad-e ember, aki a mi viszonyainkat ismerve azt mondhatná, hogy a helyzet amaz általánosan ismert signaturája mellett, az ugynevezett uralkodó társadalmi osztályokat illetőleg forrongásokat észlelve, a mint ahogy akad-e ember, aki letagadná azt, hogy egyes érvényesülni kívánó társadalmi osztályok mozgólódásai nem kavarják-e föl a már-már tespedésbe ment nyugalmat? Tények, jelenségek tárgyilagos megállapítása még nem jelent elfogultságot, amint tultengés és tudatos elferdítés számba menne maguknak a pusztá tényeknek benső erejükön túl való becslése. Csak az a lényeges, vajjon a mozgást és mozgólódást előidéző tünet és jelenség bír-e annyi valódi értékkel és beccsel, a mellyel már ennél fogva számolni kell s másrészt az a mozdulatlanság mint ilyen valójában holt erőt képvisel-e, mely cselekvésre képtelen? Mennél nyomatékosabb sullyal lép föl ez s minél tétlenebb az; a hatás, az eredmény nemcsak a szaktudomány igazsága szerint, hanem a közönséges emberi értelemmel is fölfogva eleve megállapítható.

Már most kétségtelen, hogy alapjában véve rendi szervezetünk és e rendi szervezetet a tételes törvények erejével domináló szerepre juttató alkotmányjogi garanciák korántsem voltak alkalmasak arra, hogy minden társadalmi osztály számára egyenlően és egyformán szabják meg a törvényhozói hatalomban való részesedés jogát, a mint egyes ujonnan alakult társadalmi osztályok, törvény hián nem részesültek a jogok és jogosítványok azon részében, mely őket, mint az egységes nemzetnek igenis jelentős tényezőit megillette volna. E kettős irány és célzat volt az oka mozgólódásuknak. És a mozgólódás annál szívósabban és hevesebben nyilatkozott meg, minél merevebb és visszautasítóbb volt az ugynevezett uralkodó osztály előítéletes avagy avatistikus felfogása, a mely ugyan nem mert a rideg jogtagadás alapjára helyezkedni velük szemben, hanem elutasító magatartásával védte biztosított, csorbíthatatlannak hitt és másokkal meg nem osztható jogát.

Pedig valójában ugy a megszerzés, valamint a védekezés alapja egy és ugyanazon forrásból fakadt. A nemzeti erő megtestesített biztosítékát látták azok megtámadott jogaikban, amint ez az erő hajtotta ezeket az új jog szerzése és az egységes alapnak betetőző fogalma a polgár nevezetben találkozott. Polgár is volt az, eddigi annyi előjogai mellett, a mint elsősorban csak polgár akart lenni a küzdő is minden jog hián. A polgárjogon szerzett jog

A nagyhétfőben élő dunai halak, valamint valódi prágai sonka jutányos áron kapható

Tengeri halakra — miután az enyhe időjárás miatt, raktáron nem tarthatók, — megrendeléseket —
keddig készséggel fogad

Kertész Lajos, fűszer, és csemege kereskedése Léván.

gyakorlása ott mindent kizáró és egyedüli hatalmi alap volt míg a küzdők-nél ebben rejlett az az egyensúlyozó erő, a mely a mindent szétbontó demagógiát és a mindent megfogyasztó olygarchiát egyensúlyozni akarta.

A jövő harca a nemzeti őserő birtokában a polgári jog megszerzése érdekében indult meg és ebben a körben is fog megvitatni. Alapja nemes, igaz és őszinte. Mert a polgárság megbecsülésében és előtérbe állításában rejlik a fejlődés és haladás záloga. A frázisszerű „alkotmány sáncok” már régen be vannak a felvilágosultság vértanu apostolaival, kiknek élet-története, tanításai és küzdelmei új világot teremtettek meg, a mely új világ felismerésén nyugszik a kiválasztás és felhasználás gyakorlati megvalósítása. Nem a sáncok közé bevenni, hanem e sáncok eltörlésével a jog-egyenlőség jegyében egy szintre kell hozni a haza minden polgárát, hogy a nemzeti őserő kiapadhatatlan forrása, életetője és fenntartója legyen a haza boldogulásának, a mely haza elvégre is nem egyes ugnevezett uralkodó társadalmi osztályoké, hanem édes mindannyiunké.

Egyengessük az ösvényeket!

Birta József, a „Lévai Órálló” szerkesztője, lapjának f. é. március 2-án megjelent

9-ik számában, városunk érdemes polgármestere mellé sorolva, engem „második rágalmazó”-nak cimez, magát pedig az én „fönhatóságom”-nak nevezi. Ezekre s a többiekre nézve a következő megjegyzéseim vannak:

A „szeges korbácsüléseket” érzem, tűröm s jól tudom, hogy ki azoknak indítója és folytatója. De azt is tudom, hogy az a cselekmény az illető úr egyházi munkakörébe nem tartozik.

Hogy kik az én fönhatóságaim, minden oktatás nélkül tudom, s elismerem, hogy a lelkész, egyház- és iskolaszervezetileg szabályzott állására nézve feljebb valóm; de ez a feljebbvalóság nem zárja ki annak lehetőségét, sőt valóságát, hogy: „A lelkészek a tanítók — mint a népnevelés és egyházépítés terén munkatársaik — iránt szeretettel viseltessenek, őket jóakarattal tanácsolják és vezéreljék.”

Hogy az „egyház a Krisztus teste,” azt is jól tudom, és kijelentem, hogy soha nem is lesz szándékomban annak hasogatása. Kérdem azonban Birtha úrt: Avagy nem ő volt é az, ki érdemekben megöszült paptársát, a derék Pólya Lajos bácsit a Magyar Szó hasábjain valamikor megbántotta?

Vérrel táplálkozni s dübötöl tájékozni, (hiszen jól tudja mindenki) nem szoktam. Nagy tettel és felelősséggel járó becsületes munkám után eszem azt a kenyeret, melyre az ürönceppeket Birtha úrnak módjában áll rácsöpögtetni.

Hogy én Birtha úrnak bizonyos mérvű és irányú, kivált pedig egyházi munkásságát elismerem, sőt bármely ellenfelemnek is megadom az illő tiszteletet: az nálam természetes.

Birtha úr azon kijelentését, hogy az általam elősorolt ügyek, mint egyházi belügyek a nagy közönségre egyáltalán nem tartoznak, tisztelet-

ben tartom, s el is fogadom, azonban ki kell jelentenem, s úgy is igaz, hogy a lévai ref. egyháznak van iskolája, iskolaszéke, s így vannak iskolai ügyei is, mely iskolai ügyek annyiban mégis a nagy közönségre tartoznak, amennyiben Léva város adózó polgárai a nagy közönségnek tagjai.

És ezek a tagok tisztán tudnak emlékezni a lévai róm. kath. egyház nagytiszteletű lelkészének, Báthy László úrnak azon beszédére, melyet Léva város képviselőtestületének 1905. évi december hó 30-án tartott közgyűlésén a következőképpen foglalt:

„Leborulok a képviselőtestület egyhangú, nemes határozata előtt, s hálás köszönetet mondok azon szegény emberek nevében, a kiknek eddig, oly derék és becsületes munkájuk után, oly sok nélkülözéssel kellett küzdeniök, s most egyhangulag lehetővé tettük azt, hogy ezután szerény körülmények között megélhessenek. De nemcsak a r. kath. tanítók nevében mondok hálás köszönetet, hanem az összes felekezeti tanítók nevében is; mert hiszen a felekezeteknek nyújtott segélyből az ő sorsukon is segítve léssen.”

Ezen erkölcsi alapjában s egyébként is remek beszéd elhangzása óta igen sokszor kérdezték tőlünk, ref. tanítóktól a nagy közönség tagjai:

1) Kapnak-e önök valamit abból a 2065 korona segélyből, melyet Léva város a saját egyházuknak „iskolai segély” címen évenként szolgált?

2) Ki van-e az önök törzsfizetése egészítve a város által adott 2065 koronából annyira, mint a róm. kath. tanítóké?

3) Tud-e, illetve akar-e tudni az önök iskolaszéke arról a püspöki rendeletről, mely a tanítók fizetését az államiakéval egyenlővé tenni buzdítja és utasítja?

TÁRCZA

Üdvözlő dal*)

Ft. Tóth Sándor főgimn. igazgató névünnepe.

Hídeg falak közt hű szívünk dobog!

Hiába tűnnek el a századok
S hiába hinti szét a mult porát
Emlékükün: -- az élet él tovább.

Új bimbó hajt ki ódon sírokon
S új nemzedék nő régi romokon;
Ha őseink a sírba' nyugszanak:
Élünk helyettük mi, a hű fiak.

Munkára készek, tette serkenők,
(Nem álmodozó, félénk, gyenge nők)
Élünk és készen áll a karunk, szívünk
A nagy munkában, hogy im' részt vegyünk.

S bár szép a pálya: lesz sok küzdelem,
A célig még de sok tövis terem! . . .
S ha nem volnátok, kik vezesetek,
De sokszor sírnánk -- szegény gyermekek!

Készen karunk, de még erőnk kevés
S szívünk, szemünk nem a jövőbe néz:
Most inkább még a multon csügg szemünk,
Gyermekségünköt, hogy bucsút vegyünk.

S hogy visszanezünk: lelkünk lángja ég,
Eszünkbe jön sok boldog év . . .
A tarka lepke és a vadvirág
S a régi édes, vig melódiák . . .

S a búcsúzásnál mind eszünkbe jó
A zengő erdő s harmatos mező,
Hol egybeolvad a pacsiirta dal
A magvetőnek bús nótáival.

S hol minden fűszál s minden kis bokor
Jöttünkre vig mosollyal meghajol,
Madárdal és lombuttogás között
S lelkünkbe szívjuk a nagy fényzönt.

S míg gyermeklelkünk a multon mereng:
Gonddal, szeretve hívtok el e szent,
E búcsúzásos álmaink közül
Másik világba, hol új nap derül:

Jövekknek napja, -- és ti őrzötök:
Ne járjon lelkünk fellegek között,
Hanem kövessük hűn, mit osztogat
Az iskola: a jó tanácsokat.

Nektek köszönjük, hogy szél és vihar
El nem borít sötét hullámival,
S szépen -- miként a gyöngye rózsaszál --
Növekszik lelketek sugárinál.

Lelkünkbe olttok nemes gallyakat
S utánuk sok, sok dús bimbó fakad,
S a vad fa ága lesz gyümölcsöző
S gyümölcszedésre hív a szép jövő.

S jövekk felé mi szép a vándorút!
(Igaz, derű közt érünk sok borút)
Csillagvilágba szállunk véletel
S sorra ismerjük mind a népeket.

A gazdag perssát, büszke rómaiát,
Az óvilágnak néma romjait,
És itt minálunk is, hallunk sokat
Emlegetni ily néma romokat . . .

Te tanítasz rá, jó Igazgatónk:
Hányszor tört össze már kicsiny hajónk
S hányszor volt e hon szentelt sírhalom
S e nemzet sorsa: szentelt fájdalom

Taníts tovább! Vezesd el lelketek!
Örömmel járunk mindenütt veled:
Régi dicsőség fényes napjain,
Vagy szolgásgunk bús siralmaín.

*) Emondta: Janson Vilmos főgimn. VI. o. t. az ifjúság üdvözlése alkalmával.

Ezekre a sokszor és sokak által fölített kérdésekre tehát felelnünk kell már az egyszerű a tisztesség és igazság okáért. Meg aztán egyházamról, elöljáróimról és lelkészemről föl kell tételzem. hogy kiállják a nyilvánosság bírálatát.

Nem elég tehát az, hogy valaki, vagy valakik „szemészédelt valótlanok”-nak nyilvánítják, amit más meggyőződésénél fogva, és nem „meggyalázási szándékból” ír.

Végre még annyit, hogy a más vallású hártársakkal való karöltve járás Léván soha nem volt még tüntetés.

Azt pedig profétái, bár alázatos lélekkel mondom, hogy Birtha úr némely cselekedetei (világért se merném mondani, hogy testhasogatásai) folytán ő vele, t. i. Birtha úrral, aligha fognak karöltve járni a Krisztus anyaszentegyházának lévai pappjai. Pedig, Atyám, Istenem, de igen örülnék rajta édes mindnyájan!

Tóth István.

Az ország leghumánusabb munkásjóléti intézménye.

F. év április hó 24-én tartja a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj egylete 17. r. évi közgyűlését a székesfőváros új városrészében, 1893-ban alakult az egylet, a mikor csak 2 fiókja, 700 tagja s 9 ezer koronája volt, s azóta oly hatalmas intézménnyé fejlődött, hogy jelenleg országszerre 300 fiókpénztára, 100 ezer rendes fizető tagja s fölül 5 millió korona vagyonra van; u. m. a háromemeletes Központi ház: értéke 550 ezer kor: $4\frac{1}{2}\%$ -ot jövedelmező értékpapírok névértéke 2 millió 500 ezer kor. Bankokban elhelyezve: 2 millió kor. — Minket is melegen érdekel ezen egylet létezése és fejlődése,

Taníts tovább szeretni a hazát

S lelked lángját öntsd a mienkébe át.

S lobogni e láng ne szűnjön soha,

Mig éltünknek nem jön alkony!

* * *

S hogy elhoztuk ma zsengeit neked

Áldó szívünknek sok, sok gyermeked:

Fogadd lelkedbe oly mélyen szavunk,

Mint tiszta szíved hozzád járunk.

Mi hmlakodra nem füzünk babért;

As ég fizessen fáradozásodért,

S drága éltedre hosszú éven át

Lelkünk virága fonjon glóriát!

Sebők János.

**Követeljünk mindenütt
budafoki F. M. K. E. gyujtót!**

mert hisz városunkban is 200 tagot számláló fiókja van, mely 3 év mulva fogja ünnepelni 10 éves fennállását, s meg kezdi a jótékony-ság gyakorlását. Nem biztosító egylet ez, de egymást kölcsönösen segítendő intézmény. Az 1907. évi XIX. t. gondoskodik ugyan a bal- esetből származó rokkantság esetén a munkások segélyezéséről de a belső bajok, a testi erők természetes megfogyatkozása folytán bekövetkező rokkantság eseteire a törvény figyelme nem terjed ki. — A munka emberének az nban nem szabad a véletlenre bíznia jövőjét, hanem a „mindnyájan egyért — s egy mindanyiert” elv alapján kölcsönös erővel meg kell védeni az élet-erőgödéséből kihulló agokat és rokkantakat. — S a mily keserű lehet az elaggot vagy rokkant embernek, ha mások kegyelméből kell életét tengetnie, ép oly megnyugtató bárkire is, ha biztos segélye nyugdíja lévén, nem kell másokra szorulnia. Egyletünk Központja 7 év óta segélyezi rokkant és elaggot tagjait. 1903 óta a rokkant állományba helyeztetett: 669 tag, meghalt 97 tag; jelenleg segélyt élvez 560 tag. 7 év alatt kifizetett az egylet 670 ezer korona rokkant segélyt. Tagja lehet az egyletnek minden tisztességes ember társadalmi, vallási rang és munkakülönbség nélkül, ki kötelezettségeinek eleget akar tenni, vagyis hetenként lefizeti pontosan előre a 20—24 v. 30 fillért a szerit, a mint I. — II. v. III. osztályba lép be. S ezen heti befizetések mellett 10 év után, ha esetleg megrokkant: évi 436 K. 80 fill, illetve 618 K. 80 fill. segélyben részesül, a mely összeg a tag-szállévek számával növekszik. 40 évi rendes fizetés után az évi nyugdíj 884 kor. E szerint legajánlatosabb, ha fiatal koruak pl. tanítóképezdészek vagy iparostanoncok lépnek be; 55—60 éves korukban rendes nyugdíjt élvezhetnek, még ha munkabírók is. — A segélyre jogosult halála esetén a hátrahagyott árva 14 éves korukig neveltetési járulékbán. is részesülnek; az özvegyek pedig végkielégítésben. Méltán megérdemli e jótékony intézmény, hogy közismertté legyen, mert az elgedetlenséget megszüntetni s a polgárok jövő boldogságát biztosítani képes, amennyiben tagjainak munkaképtelenség esetén tisztességes kenyeret megélhetést nyújt. Nemcsak önmagán és családján segít az, ki belép e nyugdíjintézetbe s tagokat gyűjt, hanem mindenkifőlött hazafias kötelességet teljesít, mert a társadalom egyik legnagyobb rétegében szilárdítja a jólétet. Egyéb fölvilágosítással szívesen szolgál a f. egylet titkára

Kaveggia Kálmán.

Legyen világosság!

Bár jelen cikkem nem tartozik szorosan a fenti címen megígért cikksorozatam keretébe, mint azzal vonatkozásban levőt, ugyan azon cím alatt bocsájtom útjára. A Lévai Hírlap legutóbbi számában megígért válaszom ez Birtha Józsefnek a L. Ö. 10 számában bejelentett ama stratégiai mozdulatára, amelyt a „Rückwertskoncentrie rung” hangzato

elnevezése alatt tett világszerre ismertté az osztrák katonai geniálitás.

E cikket — melyben a javulásnak némi jelei tagadhatatlanul felismerhetők választalan az anyagi igazság sérelme nélkül nem hagyhattam bár, de honorálni akartam. Elvégre is paedagogus vagyok s mint ilyen tudom, hogy a javulásnak pusztá szándéka is méltánylást érdemel, mivel e méltánylásnak különösen az egyéni nevelés terén kiváló fontossága vagyon.

De — s ebben van a dolog Hübner — Birthának leleményessége a jelzett stratégiai mozdulatban nem merült ám ki! De nem ám, hanem mint szenvedélyes harcos, aki visszavonulóban is támad: Két ravasz oldalmozdulatot tett ellenem. Mindkettőnek egy a célja: *kivenni a tollat kezemből.* Az első már kudarccal végződött, nem végződhetett s a jövőben sem végződhetik másként, valameddig végleg ki nem vész az igazságszeretet s a tisztességérzet ebből a „megromlott” lévai társadalomból.

A második oldalmozdulat oly kalandos színezetű, oly közpérikori izű, hogy arról addig, míg pozitív adatoknak nem jutok birtokába, részletesen írni nem is szándékozom. A kivitel színhelye s maga a kivitel módja arra engednek következtetnem, hogy ennek a szörnyszülött, idéltlen s izléstelen tervnek értelmi szerzőjét XIV. Lajos francia királynak „l'État c'est moi” mondása inspirálta. Igaz, hogy nekem meg erre Aesopus békája jutott eszembe, amely minden áron ökör akart lenni.

A szót soká ne üzzem-fűzzem ez a két ármányos oldalmozdulat az oka, hogy paedagogiai érzékem sugallta amaz elhatározásomat, melyszerint a javulásnak mutatókhoz bár csekély jeleit is teljes mértékben méltányolni fogom, ideiglenesen felfüggeszteni voltam kénytelen.

Addig is, míg ezt a stratégiát, talán rövid idő mulva, részletesen ismertetni lesz szerencsém, csak annyit jelentek ki, hogy Birtha — uti figura docet — ama szerencsétlen s mégis önhitt flótások egyike, akik míg egyrészt a sajtószabadsággal a legnagyobb mértékben visszaélnék, másrészt szentül meg vannak győződve arról, hogy e szabadságot csak az ő számukra vívták ki ama bizonyos március havának 15-én. Akinek a világlósság sérti a szemét: üljön a sötétben. Aki a nyilvánosság kritikáját meg nem állja: ne hívja azt ki maga ellen!

S most: a dologra!

Mikor sajtóperemet visszavontam, ezt szó nélkül tettem. Erre jött a L. Ö-ban az a bizonyos cikk, amelyről Birtha most utólag azt írja, hogy megjelenéséről nem tudott s ha tudott volna, az a sérelmesnek talált formájában nem jelent volna meg. Ezzel kapcsolatban bizonyos rosszakaratu felületességgel is megvádol Birtha, mert jóllehet tudtam vagy módomban lett volna megtudnom, hogy ő nem részes a cikk szerzőségében, ezt megtenni elmulasztottam. Szép, nagyon szép! Ám ez az isteni naivság nekem nem imponál s belőle csak azt látom

hogyan nem mindenkinek van jó memóriája. akinek arra — a latin közmondás szerint — oly nagy szüksége volna. De meg: „Stulti est aliorum vitia cernere, suorum oblivisci!” Magyarul: „Másoknak hibáit meglátni, a magáéiról megfeledkezni: oktalanság.” Avagy igyekezett-e Birtha meggyőződni pl. hogy a Barsban annak idején „Kihallgatások” című megjelent ártatlan tudósításához volt-e nekem legcsekélyebb közöm? Pedig módjában állott volna meggyőződni előzőleg is, mint meggyőződött arról utólag. Nem, erre nézve még csak kísérletet sem tett, ellenben oly minősíthetetlen kifejezésekkel illetett, hogy én e *Birtha*időidőknél csak idéző jelek között való leírását tartom megengedhetőnek. Nos, de hagyjám, írjuk Birtha tévedését az emlékezőtehetség rovására. Az azonban tény marad, hogy Birtha a kérdéses cikk tartalmát és hangját már igen jól ismerte, amidőn lapjának következő számában schoppenhaueri örjögységében rugódózni kezdett! Mi szükség volt erre? Hiszen, aki embertársával oly kíméletlen módon viselkedik, mint Birtha, az sohse feledkezzék meg az oláhnak „*Cine mintye*” mondásáról. Birtha, saját állítása szerint sebeket oszt, bár én úgy vélem, inkább felelne meg neves hivatásának a sebek gyógyítása. Nos, aki sebeket oszt, sebeket kap. Mert: „*C'est la guerre*”

A rosszhiszeműség vádja ellen pedig — remélem — eléggé megvéd az a közutad, mely szerint a L. Ó-nak személyeket támadó cikkeit, amennyiben nem írja, minden esetre sugálmazza Birtha. S végre is: a kérdéses cikk aláírás nélkül jelent s a L. Ó-nak Birtha a felelős szerkesztője. Satis!

Ami a rágalmazás vádját illeti, arra röviden azt a megjegyzést teszem, hogy valamely *tényállítás* azzal még nem válik rágalmazássá, ha valaki annak mondja. Végül:

Birtha a *diesöség* és a *küzdélmel*, mint maga mondja, már megunt. Legyen lúd, ha kövér! Bár félek tőle, hogy csalódásban van önmagáról: kijelentését honorálni kívánom. Ez elhatározásomat azonban bizonyos következmények bevarásáig, mint mondtam, fel kellett függesztenem.

Addig is: plaudite!

Léván, 1910. márc. 16.

Tokody István.

HIREK.

Márczius tizenöt.

Márczius idusának évfordulóján mintha a természet is velünk ünnepelt volna, oly barátságosan csillogtatta sugarait a verőfényes tavasz nap.

Tavaszi verőfény, mosolygó napsugár, lengő zászlók, tarack durrogás kora reggel, mind azt jelentik, hogy e nap fölülemelkedik a hétköznapiaton, habár a kalendárium nem is tette ünneppé, azért a mi szívünkbe pirossal van az beírva. Pirossal... vérrrel...

mely gyászos fátyolt vont később a hazáegére, mely azóta még nem tudott olyannyira kiderülni, hogy olyan tisztának, olyan fellegtelennek lássuk azt, hogy az bennünket teljesen megnyugtató képes volna, csak ilyenkor, márczius idusának évfordulóján látják tisztábbnak hazánk egét azok, kiknek szeme belátja a távoli horizontot is és ott egy szebb, egy boldogabb, egy szabadabb jövő képét fedezik föl.

Ennek a szebb, boldogabb és szabadabb jövőnek reményében lelkesedtünk mi is akkor, midőn dobogó szívvel, csillogó szemmel ünnepeltük a szabadság hajnala derengésének hatvankettedik évfordulóját, melyről tudósításunk a következőképpen szól:

Márczius idusának ünneplését a róm. kath. Legényegyesület már vasárnap d. u. tartotta meg, mely alkalommal: Bizik Ernő e. t. Czuczor Gergely Rádóját szavalta el hazafiassal tüllel áthatott érzéssel. Utána: Farkas József tan.-képző int. növendék fölolvásásában igen ügyesen vázolta márc. 15-ének történeti jelentőségét. Majd Medveczky Ilonka igazi érzéssel szavalta el Szent Erzsébet betegét s utána egy-egy magyar nótát énekelt. Azután Tóth Károly e. t. szavalta el Petőfi „Magyar ifjakhoz” című költeményét. Az összes szereplőknek kijutott a tapsban nyilvánuló tetszés nyilvánításból. A sikerült ünnepély a Himnusz eléneklésevel fejeződött be.

14-én d. u. az Irg. Nővérek intézete tartotta ünnepélyét a következő műsorrall: Megnyitó. Igen ügyesen játszotta Fekets Vilma. Márczius 15. Igazi, magyaros érzéssel Adamcsa Apollónia szavalta. Magyar dalok. Négy kézre igen jó technikával Grotte Janka és Mácsányszky Ilona adták elő. A rab dala. Énekelte Freeska Aranka, igazi tiszta, szívbelpódzó hangon. „Nagy Boldogasszony” című költeményt igen jól szavalta Moravek Margit. Sikertült volt Polónyi Anna „Szigetvár ostroma” című zimbálonjátéka is. „Mi a haza” melodráma. Igen ügyesen szavalta Dodek Ilona, hangulatosan kísérte zongorán Medveczky Erzsébet. Ábránd. Játzotta: Dodek Ilona, játéka sok érzésről tett tanúságot. Igen élvezetes volt az énekkar zama is. Az összegyűlt közönség élénk tapsban részesítette a szereplőket, kiket méltán megillet a dicséret.

Aznap d. u. tartotta ünnepélyét a földmivés ifjak egyesülete is, hol a megnyitó beszédet: Dóka Károly, az ünnepi beszédet pedig: Tuskó László tartotta. Azonban itt is tartalmas műsor keretében ünnepeltek.

Márc. 15. délelőtt 8—9-ig hálaadó ünnepélyes istentiszteletek tartattak a különböző felekezetek templomaiban. 9 órákor a tanítóképző intézet ifjúsága ünnepelt igen élvezetesen összeállított műsorrall. Az ünnepi szónoklatot: Kántor Imre IV. éves mondotta. A tekintélyes számmal összegyűlt közönség a Himnusz énekelve oszlott szét.

Az izraelita iskola is sikerült ünnepélyt rendezett, melynek szónoka Klein Ármin tanító volt, ki lendületes szavakban ismertette a nap jelentőségét. Az itt előadott szavalatok,

de különösen az énekek, önönmagukat dicsérik.

Fél tíz órákor a főgimn. ifjúsága tartotta ünnepségét a városháza nagytermében. A mind.n izében sikerült ünnepséget Tóth Sándor a főgimnázium igazgatója nyitotta meg érzésteli visszaemlékezéssel a történelmi idők küzdelmeire. Az ünnepi szónok itt Török Géza VIII. o. t. volt. Sebők János gimn. tanár alkalmi ódját Lehoczky Tivadar igen ügyesen szavalta el. A lelkes közönség a szerzőt is élénken megtapsolta. A műsor többi szímai szintén méltók voltak a nagy nap ünnepléséhez.

Délután 3 órákor Léva város hazafiassal polgárságának ünnepe kezdődött, a Kossuth Lajos téren. A hazafiassal ünneplést Sára és Bártos zenéje kezdte meg és kísérte végig. Elsőnek Lehoczky Tivadar főgimn. tanuló szavalta el Sebők János ódját. Majd ünnepi szónoklatot tartott Csóti Márk gimn. tanár. A lelkes magyar és igazán kuruc beszédben kimutatta a szónok a Habsburgok nemzetipró és németesítő tör.kzveiseit, majd ezzel szemben a magyar nemzet örökké királyhű lojalitását. Közben rámutatott arra is, hogy csak műveltségünk fejlesztésével (Erre valók a kultur egyesületek!) érhetjük el függetlenségünket. Az igazán szónoki temperamentummal előadott beszédet a lelkesült hallgatóság zajosn megéleljenezte. Utána Tuskó László tk. int. növ. nagy tüllel szavalta el a Talpra magyart. Közben és végezetül a testületileg kivonult tk. intézet énekkara énekel hazafiassal és lelkesítő dalokat.

Estéli 6 órákor a polgárság a városháza előtt gyülekezett, honnét fáklýászenével vonult a temetőbe, hol a honvédelemknl egy tan.-képző intézeti növendék szavalt alkalmi költeményt, majd Tóth István ref. kántortanító tartott minden izében igazán magyar beszédet, miközben az emléket megkoszorúzták. Az ünnepi hangulatot csak emelte a tanítóképző int. ifjúságának éneke.

A temetőből a fáklýásmenet levonult és bejárta a kivilágított város főutcait; s a városháza előtt, — hol Bándy Endre a rend. bizottság elnöke köszönetét fejezte ki mindazoknak, kik e magasztos nap ünneplésében résztvettek, a Himnusz hangjai mellett széjjel oszlott.

Este 8 órákor a városháza nagytermében a szokásos társasvacscora volt, melyen mintegy 150-en vettek részt, hol a jelenlévőket Sára és Bártos zenekara ringatta hazafiassal agodalimaktól bústított, vidámabb hangulatba, melyeknek egyesüléséből származott az az édes-bús érzés, mely mindvégig kiértett a toasztozók beszédein.

Elsőnek Bódogh Lajos szóalt föl. Majd Bándy Endre, dr. Kersék, Tokody István, Csóti Márk, ki társadalmunk békés együtt munkálkodásáért, s a polgármesterre, majd második beszédében városunk hűlgyeire írté poharát. Csekey Vilmos, Novotny Ernő, ki a szabadság félisteneinek egyetlen ott lévő alakját üdvözlé. Tóth István kántortanító

pedig egy remek magyar nótát énekeit el, melyet a közönség zajos kívánságára meg kellett ismételnie.

Igy ünnepelték meg nálunk március idusát!

— **Személyi hír.** Kürthy Lajos csász. és kir. kamarás, vármegyénk főispánja e hó 15-én este 7 órakor városunkba érkezett s Leidenfrost Tivadar vendégszerető házána k volt szívesen látott vendége.

— **Sándor nap.** Folyó hó 17-én Sándor napja előestéjén szeretetteljes ünnepséget rendezett a kegyesrendi főgimnázium ifjúsága, igazgatójának: Tóth Sándor-nak tiszteletére. Az ünnepélyt az önk. kör énekkara nyitotta meg a „Bordal”-al, majd Sebők János gimn. tanár ez alkalomra írt ódáját, — melyet jelen számunkban a vonal alatt közlünk — szavalt a el *Janos Vilmos* VI. o. t. Ezután az énekkar élénkelte a „Zug a vihar” kezdetű dalt, végül pedig az ünnepi szónok: *Farkas Imre* VIII. o. t. sikerült beszéd kíséretében egy virágcsokrot nyújtott át az ünnepelt igazgatónak, ki meghatva mondott köszönetet az ifjúságnak a rendezett ovációért, s buzgó és lankadatlan kitartásra és szorgalomra bizdította azokat. Az ünnepély az igazgató lelkes éljenzésével ért véget.

— **Mulatság.** A zsarnóczai polgárok folyó évi március hó 28-án az az husvét hétfőjén az Elszász-féle nagyteremben táncmulatságot rendeznek, belépti-díj: személyjegy 1 kor. 20 fill. családjegy 3 kor.

— **Főolvasás a Kath. körben.** Vasárnap tartották meg a körben az utolsó főolvasás estélyt, mikor is *Jónás Imre* s. lelkész sikerült veitett képek kíséretében olvasta föl Jézus életét. *Kozma Vilma* Bán Aladár „Jézus” című költeményének elszavalásával ért el igazi hatást. Majd *Bartos Mariska* énekel, harmoniumon *Tokody István* kísérte. Gyönyörű iskolázott hangja mely benyomást hagyott a hallgatóság lelkiületében, kik a nyújtott művészi élvezetért nem is maradtak háladotlanok.

— **Felhívás!** A budapesti m. kir. állami gyermekmenhely nagyobbsszámú, 1—15 éves fiú — és leány — gyermeket kíván lévai telepén elhelyezni. Felhívom ennél fogva azon anyákat, kik ezen gyermekeket gondozásba venni óhajtják, hogy ezen hajlandóságukat nálam vagy tiszteendő Szittkey Christina árvaházi főnöknőnél, mint a lévai telep felügyelőnőjénél jelentsék be, ahol is a szükséges felvilágosításokat megkaphatják. Megjegyzem hogy a tartásdíj a gondozóknak utólagos negyedévi részletekben fizetetik ki és a gyermek egy éves koráig havonta 14 koronát, 1—2

éves korában havonta 10 kor. 2—7 éves korában havonta 8 kor. 7—15 éves korában havonta 10 kor. tesz ki. E mellett ruhával és fehérművel éventként kétszer a menhely látja el a gyermekeket; betegség esetén pedig az orvosi kezelést és a gyógyszereket díjtalanul kapják. Léván, 1910. márcz. 9. Dr. Laufer Lipót teleorvos.

— **Eltűnt asszony.** *Koresik Jánosné* e hó 15-én eltűnt Kopay utcabeli lakásáról. Családjától egy papírszeleten bucsuzott el, melyre a következőket írta nehéz, kusza vonásokkal: „Isten veletek kedves házaspárom isten veled édes lányom apádat elneha gy.” — Ferje — ki mindig a legnagyobb egyetértésben élt néjével — bejelentette eltűnését a rendőrségen, hol öngyilkosságra gondoltak s e nyomon kezdték keresni, azonban idáig eredménytelenül s így a rendőrség értesítette a szomszédos hatóságokat is az asszony eltűnéséről, ki valószínűleg pillanatnyi elmezavarában hagyta oda hozzátartozóit.

— **Kardot kápnak a vasutasok.** Az új kereskedelmi miniszter kardot és vörös sapkát ad a vasuti tisztviselőknek. A bluz olyan lesz, mint a honvédeké és az egyes osztályokat majd a hajtókáról lehet megismerni. A forgalmi tisztviselők és állászték bluzának hajtókája piros lesz, míg a pályamentartási alkalmazottaké kék. A nadrágot teljesen a katonatisztekének mintájára szabják. A szolgálatot teljesítő hivatalnokot a piros karszalag helyett piros sapkát fognak viselni. Végül megkapják a kardot is. Ezután tehát a vasutasok bátran helyet foglalhatnak a romantikában, mert ehhez tudvalevőleg kvalifikál a kard.

Vegyészeti iparunk újabb sikerei. Örömmel értesülünk a Kabinaszappangyár r. t. ama sikereiről, melyeket legújában kitűnő minőségű vegytisztva Viaszszappannal néven forgalomba hozott gyártmányának bevezetésével érte. Kompetens tényezők egybehangzó nyilatkozata szerint e szappan hivatva van az összes külföldi gyártmányok kiszorítására. A Kabina féle Viaszszappant a t. vásárló közönségnek és olvasóinknak b. figyelmébe ajánljuk.

— **Állatvásár.** Léván a folyó év és hó 14-én megtartott állatvásárra felhajtattot szarvasmarha: 1973, ló és csikó: 2130, juh: 203 sertés: 191, kecske: 9, számár: 2 összesen: 4615. Ebből eladatott szarvasmarha: 990, ló és csikó: 453, juh: 135, sertés: 103, kecske: 7, számár: 2, összesen: 1690.

Lévai ügyvéd gyakorlott és tótul beszélő irnokot keres: cím a kiadóban.

— **Tenyészállatvásár Budapesten.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a földmívelésügyi m. kir. miniszter és Budapest székesfőváros közönsége által adományozott díjak kiosztásával egybekötött XXVII. tenyészállatvásárját és gépkiallítását 1910. évi április hó 3- és 4-én tartja meg a fővárosi Tattersal telepen. Bejelentési határidő 1910. március 15. Bejelenthető eladó szarvasmarhák, sertések, juhok és kecskék. Szállítási kedvezmény a tenyészállat szállítási díjszabás alapján.

— **Tüzek a vidéken.** Mikulaisz János és társai nagykoszmályi lakosok kárára e hó 11-én reggel 4 lakóház a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt és gazdasági eszközök elégték. A kár 10226 kor. A tűz keletkezését nem sikerült kideríteni. Azonban a kár biztosítás utján megtérül. — Csáki István és társai vamosladányi lakosok kárára folyó hó 16-án 4 lakóház melléképületek és sok gazdasági eszköz elégett. A kár biztosítás utján itt is megtérül.

— **Betörés.** Bartal István és Bartal Lajos kisóvári lakosoknál e hó 9-én éjjel betörők garázdálkodtak, kik 21 párnát és több dunyhát vittek magukkal. Az eddigi nyomozás még nem vezetett a tettesek nyomára.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Brányik András, Foltán Ilona; Ilona; Boldis Károly, Csuka Rozália; Irén; Köveskuty Jenő, Ulrich Adél; Adél, Etel, Margit; Demeter János, Bura Eszter; Sándor; Mészáros Rózi Erzsébet, Holló János, Rindák Anna; Hermina, Mária; Kovács Imre, Vnuk Borbála; Margit; Vank József, Kemény Eszter; Rozália; Sokol Lajos, Rácz Virág Katalin; Ilona; Zsiros Szigmond, Csepe Mária; János;

Házasság. Velebni Ferencz, Szabó Gizella rkath. ref. özv. Dúska Imre, Agárdy Ilona; rkath. **Haldölés.** Mész. ye Ulágy Józsefné Repiczki Anna: 22 éves; Vesegyulladás; Varga József: 5 hó; Görcsök; özv. Pozbai Jánosné, Ditrich Rozália 59 éves: Tüdőgyulladás özv. Akossy Józsefné, Berka Teréz: 64 éves; Tüdőgyulladás özv. Berger Adolf 60 éves Gyomorrák Sokol Ilona 2 óra Veszülettel gyengeség.

— **Új rend a bíróságoknál.** Az igazságügy miniszter intézkedése folytán, a bíróságoknál 1. évi április hó elsejétől a munkaidőt délelőtt nyolc órától délután három óráig tartják egyfolytában.

A kir. törvényszékek vezetőinek (elnökeinek) jogában áll a törvényszékük területén levő bíróságoknál ezen hivatalos órákat a nyári hónapokban reggel 7 órától délután 2 óráig megállapítani, esetleg egy órával meg rövidíteni.

A Sipiczky cukrázdában Piacz-tér, Mártonffy-utca 2. sz. (Friedmann házban.) lehet kapni: a legfinomabb süteményeket, tortákat, desszerteket, bonbonokat, elsőrendű friss teasüteményeket, fagyalt, parfé, crém és minden a cukrászathoz tartozó alkalmi cikkeket finom kivitelben és jutányos árban. Rendelések azonnal elkészítettnek! Tiszta és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szíves pártfogását kerli, tisztelettel SIPICZKY cukrász.

— **A gimnáziumi fölolvások** tegnap este fejeződtek be, mikor is Papp János tanár igen szép számu közönség előtt, vonzó előadásban vázolta a virágok egyes részeit s azok különböző beporzásait. Utána Rassovszky Kálmán és Deák Miklós tanárok egy közérőrópai utazás képeit mutattak be érdekes magyarázó szöveggel. Az előadókat a közönség élénk tapsban részesítette.

— **Póttartalékosok figyelmebe.** A honvédelmi miniszter utasítása folytán a gyalogezredek parancsnoksága azt a megkeresést intézte a városok katonai ügyosztályához, hogy írják össze azokat a honvéd póttartalékosokat, kik fegyvergyakorlatokra mint kerékpárosok, vagy lovasok jelentkeznek. A gyakorlaton küldönci szolgálatot teljesítenek. A lovasokat bevonulásuk időtartamára háromszoros zsoldilletékben, 18 korona külön díjban és lótapépnzben, a kerékpárosokat pedig a rendes zsoldon felül heti 8 korona díjazásban részesíti a hadikincstár.

— **A gyümölcsstermés védelmezése.** Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter arra való tekintettel, hogy az elmúlt évben a kártékony hernyók és a vértetű a gyümölcsösökben óriási kárt okozott, körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben a kötelező hernyóirtás terén a törvényhatóságokra váró intézkedések haladéktalan megtételét sürgeti. Különösen föl hívja a miniszter a figyelmet a vértetű irtására, mert ezen az almafákat pusztító élősd a beérkezett jelentések szerint már ugyszólván az ország almafaállományát végpusztulással fenyegeti. Kijelenti a körrendelet, hogy az irtás megtörténtét szakközgeivel fogja ellenőriztetni és ha azt tapasztalja, hogy valahol az irtás nem történt volna meg, azt szakközgeivel fogja elvégeztetni, a mulasztó tisztviselő, vagy hatósági közeg ellen pedig a megtorló intézkedést azonnal megteszi.

A szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Közönség köréből

Köszönet nyilvánítás.

A lévai r. kath. főgimnáziumi segítő egyesület javára a lévai takarékpénztár részvénytársulat 100-, a lévai takaré- és hitelintézet 50-, a bars megyei népbank 50-, az ipolysági takarékpénztár 20 koronát küldött, amely kegyes adományokért hálás köszönetet mond

a gimnáziumi igazgatóság.

Ingyen nyomja rá saját
nevét bárkinek

ha egy

doboz levélpapírt

vásárol

SCHULCZ IGNÁCZ

papirkereskedőnél

LÉVÁN, (Kazinczy-utca 2 sz.)

Husvétii képeslevelezőlapok

nagy választékban!!

Mindennemű könyvnyomdai munkák

a legszebb kivitelben készülnek.

Névjegyek azonnal elkészülnek

Vonalozott üzleti könyvek, naplók, főkönyvek, pénztár könyvek, strazzák, másolókönyvek kiváló tartós kötésben, linom, jó papirosból, tiszta, gondos munka, kellemes kezelés. Dus választék, olcsó árak mellett kaphatók

Schulcz Ignác papíráruházában és könyvnyomdájában **Léván.**

ALKALMI VÉTEL

21 év óta fennálló üzletemet folyó év nov. hó 1-től a városi vigadó palotába helyezem át.
Ez alkalommal raktáramon levő áruimat

Mélyen leszállított árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Maradékok és egyes más cikkek teljes kiárusítása : : :
Holzmann Bódog vászon-, fehérnemű-, divatáruk-, női felöltők raktára.

Használjunk
KABINA-féle!
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb;
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsö-
léssel.

Tisztaságért szavatosság!

Medveggy Lajos
czukrászata Léván.

Ajánlja naponta frissen készült
süteményeit, desszerteket, bonbono-
kat, fagyalt, parfee és krémeket.
Minden e stákn ához tartozó cikkek.

Felendések
félóra alatt készülnek.
Pontos kiszolgálás! — Olcsó árak!

Interurban telefon 12.

T Ü Z I F A,

porosz szén
és

pirszén
rendeléseket
elfogad és
házhoz szállít

Braun József és Fia

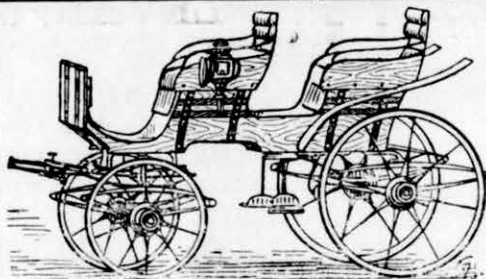
(Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)



Előkelő lakomák főzését a leg-
magasabb igényeknek megfele-
lően elvégzi, vidékre is, ::

Huszágh Adolf

gépgyári vendéglős, szakács és cuk-
rász, Vihnyefürdő Bors megye. Főzőtan-
folyam urleányok részére június 15-től
szeptember 15-ig.



Motorerőre berendezett

kocsigyár!!

Györgyi Bajos ajánlja tulhalmozott
izléses kocsit és
lószerzám raktárait, valamint utazó bőrön-
dök és bőr-díszmunkák. Használtkocsik előnyös árban
javítottak vagy becseréltek!

Cinezett drót kerítés

méterenkint már
50 fillértől feljebb

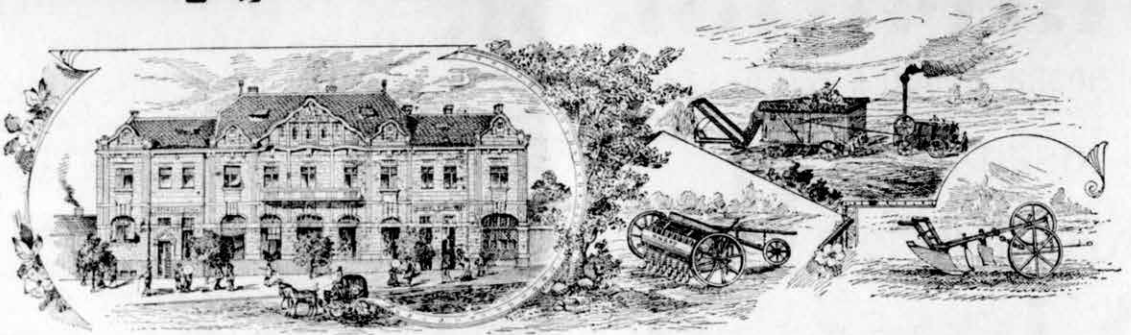


minden mérethben
kapható:

Róth K.
vaskereskedésében,
Léván, (Kossuth tér)
Sarak üzlet.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.



Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick ***

gépeinek vezérképiselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók. ***

Műkölapos jégszekrények. ➔➔➔ Világhírű láncoskutak.

Községi és kerti fecskendők.

KOHN NATHAN
ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levélbeni megkeresésre mintákkal
személyesen teszem tiszteletemet.

Kerékpár
alkatrészek és

kerékpárok

a legjutányosabb
árban kaphatók

Róth K.

vaskereskedésben
Léván, Kossuth-tér.

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁRU NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETŐFI-UTCZA.



Dús választéku raktárt tart

fa ércz koporsókból

koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Üzlet áthelyezés!

Butor üzletem, kárpitós és
asztalos műhelyem

1910. mjus 1-től a **Wertheimer-féle házba**
Báti-utca 1. szám alá helyezem át.

Kérem az igentisztelt vásárló közönséget, hogy vállalatomat továbbra is
támogatni szives legyen. — Raktáron vannak a legmodernebb lakberendezések,
melyek saját asztalos műhelyemben készülnek

teljes tisztelettel

Steiner József
butorkereskedő, kárpitós és asztalos.